

ПРАВНИ СТАВ

У ситуацији када је усвојен План реорганизације стечајног дужника и стечајни поступак обустављен, а поверилац, који није поднео пријаву потраживања у поступку стечаја, тужбом тражи исплату накнаде зараде делом за период до ступања на снагу Плана реорганизације, а делом за период после тога:

- запослени може да захтева утврђење постојања потраживања, која су настала до доношења Плана реорганизације

- потраживања настала после правноснажности решења суда о усвајању Плана реорганизације треба да постави као захтев за исплату одређене суме новца.

Образложење

Пред О.С. у В. води се поступак по тужби тужиље Д.Е. из К. против тужене "Ф.П." а.д. из Б., ради исплате примања из радног односа. Тужена је поднеском ставила предлог да поступајући суд покрене поступак пред Врховним касационим судом ради решавања спорног правног питања и као спорно питање поставила:

- Да ли се тужбени захтев за накнаду штете, у конкретном случају, може поставити као обавезујући или би тужбени захтев морао бити постављен као утврђујући, имајући у виду да се потраживања односе и на временски период пре покретања стечајног поступка?

Постављање спорног питања тужена је оправдала чињеницом да се наведено питање показује као спорно у више предмета који се воде против тужене пред неколико судова у Републици Србији (нпр.О.С. у К.; О.С. у Л.; О.С. у Б.; П.С. у Б.).

О.С. у В. је на предлог тужене на основу члана 180. и 181. ЗПП ("Службени гласник РС" бр. 72/11, 49/13-УС, 74/13-УС, 55/14), покренуо поступак пред Врховним касационим судом ради решавања спорног правног питања. У захтеву је изнет и кратак приказ битних чињеница:

- да је тужиљи дана 03.04.2008. године престао радни однос код тужене на основу отказа;

- да је непосредно по престанку радног односа тужиља покренула спор ради поништаја решења о отказу уговора о раду и враћања на рад;

- да је над туженом 21.10.2009. године отворен стечајни поступак;

- да је 18.01.2011. године усвојен План реорганизације тужене као стечајног дужника који је ступио на правну снагу 21.02.2011. године;

- да је 05.03.2014. године стечајни суд донео решење да се стечајни поступак над туженом обуставља;

- да је 29.07.2015. године, у радном спору, суд донео правноснажну пресуду којом је поништио решење тужене о отказу уговора о раду тужиљи и тужену обавезао да тужиљу врати на рад;

- да је тужиља 11.09.2015. године дала изјаву да не жели да се врати на рад код тужене, а 29.10.2015. године против тужене поднела тужбу ради исплате накнаде штете због неостварених зарада и неисплаћеног регреса за период 2008. - 2015. година, те да тужиља своје потраживање није пријавила у поступку стечаја.

О.с. у В. је сходно одредби члана 181. став 1. ЗПП и обавезе која из те одредбе произлази за суд уз захтев приложио сопствено тумачење спорног правног питања.

С обзиром на чињеницу да је стечајни поступак над туженом обустављен тужиља није изгубила право да истиче потраживање према туженој само због чињенице да своје потраживање није пријавила у стечајном поступку. У тренутку отварања стечајног поступка тужиља није ни знала да има било какво потраживање према туженој, јер је у тренутку отварања стечајног поступка водила спор ради поништаја решења о отказу уговора о раду, па се не може прихватити тврдња тужене да је тужиља своје потраживање морала да пријави у стечајном поступку да би га касније могла истицати у парници.

Приликом одговора на постављено спорно правно питање треба имати у виду да је стечајни поступак над туженом обустављен 05.03.2014. године, да је План реорганизације тужене као стечајног дужника усвојен 18.01.2011. године, да је тужиља предметну тужбу поднела 29.10.2015. године и да истом потражује зараде и регрес за период 2008. - 2015. година. Усвојени План реорганизације представља оквир за утврђивање односа парничних странака, то је нови уговор о регулисању обавеза између поверилаца стечајног дужника и стечајног дужника, али само за временски период до тренутка ступања Плана реорганизације на правну снагу (у овом случају 18.11.2011. године). У конкретном случају тужиља потражује накнаду зараде и регреса делом за период до ступања Плана реорганизације тужене на правну снагу, а делом за период после тога. Правноснажност Плана реорганизације стечајни дужник – тужена излази из посебног статуса који је имала од тренутка отварања стечајног поступка и наставља нормално да послује. Од тог тренутка тужена запосленима поново исплаћује зараде у новцу, па самим тим и тужиља, уколико има право на накнаду за неисплаћене зараде, може поставити обавезујући захтев, односно може потраживати исплату зараде и регреса у новцу.

Начелно гледано сви повериоци правног субјекта над којим се спроводи реорганизација (а то важи и за однос тужиље као повериоца и тужене као дужника) своја права могу остваривати само у оквирима усвојеног Плана реорганизације, у конкретном случају претварањем потраживања у капитал тужене, а не исплатом, с обзиром да је Планом реорганизације утврђено да стечајни повериоци (међу које

спадају и запослени) своја потраживања намирују претварањем потраживања у капитал стечајног дужника, а не исплатом. Дакле, тужиља (као ни било који други поверилац тужене) не може потраживати од тужене новчану накнаду за неостварене зараде и неисплаћени регрес до тренутка правноснажности Плана реорганизације.

Из наведеног произлази да тужбени захтев тужиље за период до правноснажности Плана реорганизације мора бити усмерен на признање права на удео тужиље у капиталу туженог, а потраживање за период после правноснажности решења суда о усвајању Плана реорганизације тужиља може да постави као обавезујући захтев, односно као захтев за исплату одређене суме новца на име накнаде штете због изгубљених зарада и регреса.

Наведено произлази и из одредбе члана 156. Закона о стечају ("Службени гласник РС" бр. 104/2009, 99/2011-др.закон, 71/2012-одлука УС, 83/2014), који прописује да План реорганизације, између осталог, садржи и одредбу којом се одређује да ће потраживање повериоца које није обухваћено Планом реорганизације бити намирено на исти начин као и она потраживања која јесу обухваћена Планом реорганизације.

Одредбом члана 167. истог Закона прописане су правне последице потврђивања Плана реорганизације, па између осталог и то да се сва потраживања уређују искључиво према условима из Плана, а да усвојени План реорганизације представља извршну исправу. По изричитој одредби овог члана Закона о стечају доношењем решења о потврђивању усвајања Плана реорганизације престају све последице отварања стечајног поступка. Посебан значај има став 5.тог члана, који индиректно изједначава повериоце који су обухваћени усвојеним Планом реорганизације са оним повериоцима чија потраживања су настала пре усвајања Плана, а која нису обухваћени Планом.

(Правни став усвојен на III седници Грађанског одељења Врховног касационог суда одржаној 23.03.2017. године)